

Spridning av utbildnings- och informationsmaterial om stöd till deltagare i det demokratiska samtalet som utsätts för hot och hat

Slutredovisning av Ku2020/00364/MD

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Bakgrund.....	3
Uppdraget	4
Samverkan.....	4
Utgångspunkter kring målgrupper och åtgärder inför fortsatt spridning.....	5
Särskilt angelägna målgrupper	6
Utveckling av webbplatsen för att nå fler	8
Spridning av Tystna inte	9
Planering av spridningsinsatser	9
Digital kampanj 2020	10
Digital kampanj 2021	12
E-postutskick och nyhetsbrev	14
Föreläsningar	15
Inlägg på sociala medier.....	17
Trycksaker.....	18
Besök på webbplatsen	19
Analys och förslag till fortsatta åtgärder.....	19

Sammanfattning

Brottsoffermyndigheten fick den 27 februari 2020 i uppdrag av regeringen att sprida utbildnings- och informationsmaterialet Tystna inte som myndigheten lanserade 2019. Materialet finns samlat på webbplatsen tystnainte.se och innehåller information till personer som deltar i samhällsdebatten och utsätts för hot och hat, till exempel journalister, politiskt förtroendevalda, författare, konstnärer, forskare och influencers. På webbplatsen finns också information till dem som möter utsatta personer.

Brottsoffermyndigheten spred information om webbplatsen digitalt via annonser på olika sociala medier och webbplatser under oktober och november månad 2020 samt i februari månad 2021. Totalt bedöms cirka 1,5 miljoner personer ha nåtts i den första kampanjomgången och drygt en miljon i den andra. Annonseringen genererade totalt närmare 100 000 klick till tystnainte.se. Myndigheten nådde ut väl till målgrupper som konstaterats vara särskilt utsatta för hot och hat i samhällsdebatten, framför allt kvinnor, unga och enskilda debattörer. För att nå än fler översatte Brottsoffermyndigheten även delar av webbplatsen till engelska.

Utöver digitala spridningsinsatser informerade Brottsoffermyndigheten om tystnainte.se via föreläsningar. Totalt nåddes cirka 2 000 personer på detta sätt.

Brottsoffermyndighetens mål med spridningsuppdraget var att dubblera antalet besök på Tystna inte. Målet uppnåddes med råge då antalet besök mer än fördubblades under 2020 jämfört med 2019. Myndigheten bedömer därmed att uppdraget varit mycket lyckat.

Bakgrund

Regeringen beslutade i juli 2017 att anta en handlingsplan för att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat. Fokus var att stärka arbetet med att förebygga förtroendevaldas, journalisters och konstnärers utsatthet för hot och hat. I handlingsplanen konstaterade regeringen att den digitala utvecklingen har skapat förutsättningar för ett mer öppet och inkluderande demokratiskt samtal, samtidigt som internet och sociala medier har gjort det lättare att framföra och sprida hot och hat. Regeringen pekade vidare på att personer som syns, hörs och engagerar sig i samhällsfrågor, till exempel förtroendevalda, journalister och konstnärer, är särskilt utsatta för hot och trakasserier.

Handlingsplanen slog fast att alla som deltar i den offentliga debatten och engagerar sig i samhällsfrågor ska ha tillgång till grundläggande stöd vid utsatthet för hot och hat. Med anledning av handlingsplanen fick Brottsoffermyndigheten 2017 i uppdrag att ta fram lättillgänglig information om vilket stöd som finns vid utsatthet för hot och hat. Resultatet blev

webbplatsen tystnainte.se, ett utbildnings- och informationsmaterial som myndigheten lanserade våren 2019. Materialet riktar sig till personer som deltar i samhällsdebatten och som utsätts för eller riskerar att utsättas för hot och hat. På webbplatsen finns också information till dem som möter utsatta, till exempel personer som är verksamma på myndigheter eller inom ideella organisationer.

Uppdraget

Med anledning av att det fortfarande fanns stor variation i vilka stödinsatser som olika målgrupper fick och hade tillgång gav regeringen i februari 2020 Brottsoffermyndigheten ett nytt uppdrag. Där konstaterade regeringen att webbplatsen tystnainte.se innehåller samlad och lättillgänglig information som kan användas av olika målgrupper. Därför fick Brottsoffermyndigheten i uppdrag att sprida information om webbplatsen för att öka kännedom om och användning av materialet, både bland utsatta och dem som stödjer utsatta.

Arbetet skulle enligt uppdraget ske i samråd med Polismyndigheten och andra relevanta statliga och icke-statliga aktörer. Regeringen uttryckte även att skillnader i utsatthet till exempel kopplat till kön, ålder och olika former av rasism skulle beaktas i genomförandet av uppdraget. Vidare var det av vikt för regeringen att målgrupper som är särskilt utsatta, har låg kännedom om vilket stöd som finns och som inte omfattas av andra insatser skulle nås av information om stöd vid utsatthet för hot och hat.

Samverkan

Regeringsuppdraget utfördes i samråd med flera myndigheter och civilsamhällesorganisationer. Brottsoffermyndigheten genomförde under våren 2020 ett samrådsmöte med Polismyndigheten som redogjorde för sitt arbete inom hatbrotts- och demokratiområdet. Vid mötet diskuterades utbildningsbehov hos Polismyndigheten, möjligheter till ett förenklat system för polisanmälan och särskilt angelägna målgrupper för Brottsoffermyndighetens informationsinsatser.

Under våren 2020 genomförde myndigheten även samrådsmöten med följande organisationer: Brottsofferjouren Sverige, Civil Rights Defenders, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer och Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället. Vid dessa möten presenterade Brottsoffermyndigheten uppdraget och webbplatsen tystnainte.se. De medverkande organisationerna redogjorde för sina pågående arbeten om utsatthet för hot och hat i det offentliga samtalet. Därutöver diskuterades vilka grupper som var mest angelägna att nå, hur dessa grupper kunde nås samt vilken information som var viktigast att nå ut med. Möjliga

utvecklingsområden på webbplatsen tystnainte.se samt utbildningsbehov diskuterades också.

Utöver dessa möten hade Brottsoffermyndigheten kontakter med Kommittén 100 år, Kommittén Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Sveriges kommuner och regioner, Medieinstitutet Fojo, TU – Medier i Sverige och Ung Media Sverige. Vid dessa kontakter diskuterades området och möjligheter till fortsatt samverkan.

Kulturdepartementet anordnade i augusti 2020 ett möte inom Demokratin 100 år, regeringens satsning för att öka kunskapen om tillkomsten av den allmänna och lika rösträtten för hundra år sedan. Mötet samlade alla myndigheter med uppdrag inom satsningen och syftade till att ge en helhetsbild av de insatser som görs för att uppmärksamma och stärka demokratin. Samtliga myndigheter fick presentera pågående uppdrag samt diskutera behov av och former för samverkan i genomförandet av respektive uppdrag. Brottsoffermyndigheten presenterade det aktuella uppdraget samt ett annat regeringsuppdrag inriktat på att förbereda en informationsinsats mot näthat.

Vidare hade Brottsoffermyndigheten ett möte med den digitala plattformen Facebook. Brottsoffermyndigheten informerade om uppdraget och webbplatsen tystnainte.se medan Facebook redogjorde för hur de arbetar med att minska hot och hat på plattformen samt hur användarna själva kan skydda sig.

Brottsoffermyndighetens projektgrupp deltog även i flera kompetenshöjande insatser, bland annat Brottsofferjouren Sveriges samverkanskonferenser inom projektet Orädd demokrati, en seminarierie om demokrati arrangerad av studieförbunden och Medieinstitutet Fojos seminarium om hat och hot i svensk journalistik.

Utgångspunkter kring målgrupper och åtgärder inför fortsatt spridning

I den inventering av målgrupper som gjordes inom det tidigare regeringsuppdraget för Tystna inte framkom att faktorer som kön, ålder, bakgrund, yrke och engagemang kan påverka i vilken utsträckning en person utsätts för hot och hat vid deltagande i samhällsdebatten. Genomgången visade också att personer särskilt utsätts när de uttrycker sig i frågor som handlar om rasism, jämställdhet och jämlikhet. Det framkom samtidigt att det inte behöver vara en aktuell eller omstridd fråga som väcker hot och hat, utan i vissa fall kan det räcka att någon har en viss ålder eller etnicitet.

” Jag tror att många tänker att det spelar ändå ingen roll om jag polisanmäler. "Var kommentaren så allvarlig? Ska jag ta mig tid att gå till polisstationen?" ”

Aida Badeli, politiskt förtroendevald på tystnainte.se

När det gäller benägenhet att polisanmäla utsatthet visade det sig att det ofta förekommer osäkerhet om vad som kan vara brottsligt eller inte, att många tror att en polisanmälan inte leder någonstans samt att utsattheten normaliserats. Det kan medföra att utsatta personer inte anmäler hot och hat. Osäkra anställningsformer kan också vara orsak till att anmälningar inte görs, att det kan finnas en oro att potentiella arbetsgivare ser utsattheten som besvärlig och väljer att ge uppdrag till andra.

Särskilt angelägna målgrupper

I det inledande arbetet med uppdraget gick Brottsoffermyndigheten igenom särskilt angelägna målgrupper att sprida information till, bland annat utifrån samråden med andra myndigheter och organisationer och via omvärldsbevakning. Det framgick att utsatthet för hot och hat i samhällsdebatten var en högst aktuell fråga och att flera grupper kan anses vara angelägna att nå.

Ett flertal rapporter och nyhetsartiklar publicerades inom området under tiden för uppdraget. Några av de uppmärksammade grupperna var personer inom olika minoritetsgrupper, politiskt förtroendevalda, tjänstemän och forskare. Kvinnor och unga framstod fortsatt som särskilt utsatta. Det framkom också att det fanns en utsatthet för hot och hat bland enskilda debattörer, som influencers och andra som uttalat sig i samhällsdebatten, till exempel kring coronapandemin.

Under uppdragstiden arbetade en stor del av befolkningen hemifrån på grund av coronapandemin. Personer som under denna tid utsatts för hot och hat i hemmet under arbetstid kan ha haft svårare att rapportera om incidenter då kontakter med arbetsgivare tenderar att bli mer oregelbundna. Färre fysiska kontakter både i arbetslivet och privat kan också ha medfört en mer isolerad situation för utsatta personer.

En slutsats utifrån det inledande arbetet var att det efterfrågas information om vad som kan vara brottsligt, hur det går till att göra en polisanmälan och var det går att få stöd och hjälp. Bland personer som inte har en anställning kan det vara särskilt viktigt att ge information om rättigheter och vilket stöd och vilken hjälp som är möjlig att få. Varken Brottsoffermyndigheten eller de samverkande verksamheterna bedömde att mängden information om hot och

hat mot deltagare i samhällsdebatten behövde utökas, utan att det i stället var viktigt att fortsätta sprida det redan framtagna materialet.

I det inledande arbetet bekräftades även bilden att de som inte har stöd från en arbetsgivare eller organisation, till exempel de som arbetar som frilansare eller uttrycker sig som enskilda opinionsbildare, fortsatt framstod som mer utsatta och angelägna att nå med information. I den krets av grupper och enskilda som utsätts för hot och hat identifierades även personer som ingår i en minoritetsgrupp och som uttalar sig i frågor som är kopplade till grunderna i diskrimineringslagstiftningen, till exempel kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och ålder. Inom samrådet med civilsamhällets organisationer uppmärksammades behovet av att rikta information till de många olika organisationer som möter dessa minoritetsgrupper, då deras erfarenheter är att stöd ofta söks via den egna gruppen.

” Om röster tystas blir vi kollektivt dummare. Då försvinner sjuk av erfarenhet och sjuk av mänsklig kunskap. I det moderna samhället måste man väga in alla olika gruppers erfarenheter och behov. ”

Ola Larsmo, författare och ledamot i PEN International på tystnainte.se

De samverkande organisationerna lyfte också den utsatthet som finns bland ideella och anställda företrädare för civilsamhällets organisationer. Det framhölls inte minst från LSU – Sveriges ungdomsorganisationer som våren 2020 genomförde en undersökning hur hat och hot påverkar ungdomsrörelsens organisationer och representanter. Av rapporten framgick att en stor andel av landets barn- och ungdomsorganisationer utsatts för hot och hat och att det fått direkta konsekvenser för organisationernas verksamhet.

Brottsoffermyndighetens konstaterade att särskilt viktiga målgrupper i detta uppdrag var influencers och andra digitala opinionsbildare, frilansande journalister och konstnärer, forskare samt förtroendevalda, anställda och volontärer inom civilsamhällets organisationer.

Bland de målgrupper som möter utsatta finns flera kategorier som Brottsoffermyndigheten även i detta uppdrag önskade nå med information. Myndigheten bestämde sig därför för att rikta information bland annat till organisationer som möter unga, kvinnor och tjejer, hbtqi-personer och andra minoritetsgrupper.

Ett bra bemötande och god kunskap inom polisen om vad det innebär att vara utsatt för hot och hat i samhällsdebatten är särskilt viktigt för att få utsatta

personer att anmäla hot och hat. Bland målgrupperna som möter utsatta diskuterades därför Polismyndigheten och möjliga utbildningsinsatser i samverkan med Polismyndighetens demokrati- och hatbrottsgrupper. Det visade sig dock inte möjligt att genomföra sådana utbildningsinsatser, utifrån bland annat polisens prioriteringar av arbetsuppgifter och begränsning av deltagande i kompetensutveckling under den rådande pandemin.

Utveckling av webbplatsen för att nå fler

Vid slutredovisningen av det tidigare uppdraget konstaterade Brottsoffermyndigheten att det fanns behov av att vidareutveckla webbplatsen Tystna inte gällande språk och tillgänglighet.

En åtgärd för att kunna nå ut till fler personer med låg kännedom om vilket stöd som finns och personer som inte omfattas av andra insatser var att ge information på ytterligare språk än svenska. Myndigheten beslutade att information på engelska skulle vara användbar för ett stort antal utsatta personer. Våren 2020 översattes därför en sammanfattande information på webbplatsen till engelska. Den engelska informationen utgår från de sidor som direkt vänder sig till personer som blir utsatta för hot och hat i samhällsdebatten.

För att vidare öka tillgången till och tillgängligheten av materialet på webbplatsen kompletterades samtliga filmer med textade versioner i form av transkriptioner på svenska och engelska.

Inom samrådet med civilsamhällets organisationer framfördes förslag till att Brottsoffermyndigheten därutöver skulle utveckla webbplatsen till att även inrymma information direkt riktad till aktiva inom civilsamhällets organisationer. Det medförde att utsattheten bland företrädare för civilsamhället förtydligades i informationen på webbplatsen.

Spridning av Tystna inte

Planering av spridningsinsatser

Brottsoffermyndigheten förberedde under våren 2020 fortsatta spridningsinsatser för webbplatsen Tystna inte. För att nå gruppen som möter utsatta personer valde myndigheten att framför allt prioritera spridningsinsatser via e-post och föreläsningar.

För målgruppen personer som utsatts för hot och hat i samhällsdebatten var utgångspunkten att använda det koncept som tagits fram inom det tidigare uppdraget och välja de kanaler som resulterat i mest trafik till webbplatsen. Dessa kanaler var sökordsannonsering, annonsering via sociala medier samt digital annonsering via Googles displaynätverk, ett annonsnätverk med över två miljoner webbplatser.

Brottsoffermyndighetens såg fördelar med att annonsera i digitala och sociala kanaler för att på så sätt kunna få mer omfattande statistik om exempelvis hur många som klickat sig vidare från annonser samt för att få möjlighet att rikta annonser utifrån till exempel ålder, kön och intresseområden. Annonsering genom fackpress bortprioriterades eftersom det inom det tidigare uppdraget inte varit tillräckligt kostnadseffektivt för att nå målgruppen och generera besök till webbplatsen.

Det tidigare framtagna konceptet byggde på citat från och bilder på de fem personer som medverkar på Tystna inte och som berättar om sina erfarenheter av hot och hat i samhällsdebatten. De som medverkar är:

- Aida Badeli, förtroendevald
- Bianca Kronlöf, skådespelare och komiker
- Patrik Lundberg, författare och journalist
- Ulf Mellström, forskare
- Irena Pozar, journalist.

Syftet med att använda citat från och bilder på dessa personer var att skapa igenkänning i målgruppen. Citaten hade en generell karaktär för att de som deltar i det demokratiska samtalet enkelt skulle kunna relatera till problematiken. Annonserna skildrade hur hotfull vardagen kan vara för en person som deltar i samhällsdebatten, samtidigt som de pekade på att det finns stöd och hjälp att få för dem som utsätts för hot och hat.

Bildannonserna användes för annonsering via Googles displaynätverk, Facebook, Instagram och LinkedIn. Annonserna togs fram i nya format med samtliga medverkande.

Framtagande av filmer

Enligt rapporten Svenskarna och Internet 2020 som Internetstiftelsen publicerat tittar drygt nio av tio internetanvändare på Youtube och cirka en tredjedel gör det dagligen. Myndigheten såg annonsering i denna kanal som en möjlighet för att nå ut brett till målgruppen.

Som ett komplement till bildannonserna valde Brottsoffermyndigheten därför att även anpassa intervjufilmer med de medverkande för spridning via YouTube och andra sociala medier. Filmerna förmedlade på ett enkelt och effektivt sätt budskapen för Tystna inte.

Totalt klipptes tolv nya filmer för annonsering i rörligt format. Filmerna var cirka 20 till 30 sekunder långa och uppmärksammade utsatthet för hot och hat i samhällsdebatten, vikten av att polisanmäla händelser samt rätten till stöd och hjälp.

Digital kampanj 2020

I juni 2020 påbörjade Brottsoffermyndigheten sökordsannonsering för Tystna inte, en form av textannonser som används som sökträffar när någon söker efter information på Google. Genom sökordsannonseringen ville myndigheten nå personer som själva sökt efter information på internet kopplat till hot och hat i samhällsdebatten. Dessa personer bedömdes som extra relevanta att nå i och med att de själva visat ett tydligt intresse för frågan. Myndigheten prioriterade sökord om hot och hat kopplat till polisanmälan samt om stöd och hjälp. Sökordsannonseringen genomfördes även på engelska.

Den 12 oktober till den 8 november 2020 genomförde Brottsoffermyndigheten en första kampanj inom uppdraget. Myndigheten uppmärksammade kampanjstarten med ett pressmeddelande som även spreds till samrådsgruppen för det tidigare uppdraget om Tystna inte.

Syftet med kampanjen var att ge information och råd till utvalda grupper om vad personer i samhällsdebatten kan göra om de utsätts för hot och hat på nätet. Eftersom målgrupperna finns i många olika typer av organisationer, branscher och dessutom är geografiskt utspridda krävdes en kombination av kanaler. Kampanjen inkluderade annonsering via Facebook, Instagram, LinkedIn, annonsering i Googles displaynätverk samt annonsering via Youtube. Myndigheten intensifierade också sökordsannonseringen under kampanjperioden eftersom kampanjen bedömdes kunna leda till att fler sökte efter information i frågan.

Resultat av kampanj 2020

Den största delen av besöken på Tystna inte under kampanjen hösten 2020 kom från den digitala marknadsföringen. Den ledde till totalt 58 000 klick. Att få total statistik på hur många unika individer som nåtts via kampanjen är inte möjligt, men beräkningar visar att kampanjen uppskattningsvis nådde 1,3–1,6 miljoner individer. Totalt visades annonserna drygt 21 miljoner gånger.

Nedan följer en sammanfattning av resultaten för de olika kanalerna.

Googles displaynätverk

Antal nådda personer: 324 168

Antal klick till Tystna inte: 38 459

Sökordannonsering

Antal nådda personer: 36 124

Antal klick till Tystna inte: 6 879

Youtube

Antal nådda personer: 771 952

Antal klick till Tystna inte: 5 438

Total visningstid: 548 dygn

Brottsoffermyndigheten fick utöver detta under kampanjperioden också besökare direkt från Youtubes sökfunktion. Filmerna sågs på så sätt av drygt 150 000 tittare till en visningstid av 3 678 timmar.

Facebook och Instagram

Antal nådda personer: 1 033 207

Antal klick till Tystna inte: 5097

LinkedIn

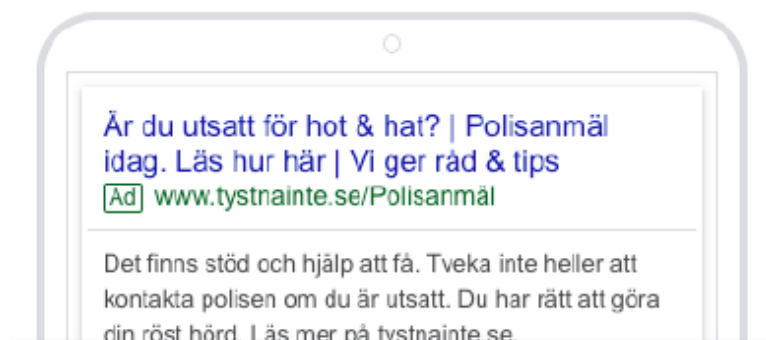
Antal nådda personer: 60 054

Antal klick till Tystna inte: 2 510

Digital kampanj 2021

Resultaten från kampanjen hösten 2020 användes som en utgångspunkt för en fortsatt annonsering i februari 2021. Den andra kampanjomgången hade något lägre budget och myndigheten kortade därför annonseringsperioden och prioriterade urvalet av kanaler för annonsering.

Sökordsannonseringen bedömdes fortsatt vara relevant, likaså annonseringen i Googles displaynätverk eftersom detta genererat ett stort antal besök till webbplatsen för en låg kostnad. Myndigheten ansåg också att det var viktigt att fortsätta annonseringen på Youtube. Via filmerna gick det att i mer utvecklad form än i text- och bildannonser uppmärksamma fler på problematiken samt sprida viktiga budskap om polisanmälan samt möjligheten till stöd och hjälp. Facebook, Instagram och LinkedIn bortprioriterades i denna kampanjomgång eftersom de inte nått ut lika kostnadseffektivt till målgrupperna.

Den andra kampanjen pågick den 15–28 februari 2021 och sammanföll enligt plan med myndighetens arrangemang den 22–26 februari i samband med den Internationella Brottsofferdagen. Brottsoffermyndigheten uppmärksammar årligen denna dag genom att arrangera en konferens tillsammans med flera

ideella organisationer. Konferensen riktar sig till nyckelpersoner hos myndigheter, ideella organisationer och andra verksamheter inom brottsofferområdet. Sökordsannonseringen genomfördes denna gång under fem veckor med start den 15 februari.

Resultat av kampanj 2021

Kampanjen i februari 2021 ledde till totalt 41 000 klick. Att få total statistik på hur många unika individer som nåtts via kampanjen är som sagt inte möjligt, men beräkningar visar att kampanjen uppskattningsvis nådde 1–1,2 miljoner individer miljoner individer. Totalt visades annonserna närmare sju miljoner gånger.

Googles displaynätverk

Antal nådda personer: 301 454

Antal klick till Tystna inte: 32 926

Sökordannonsering

Antal nådda personer: Statistik för sökordannonsering är inte längre tillgänglig då Google tagit bort funktionen. Därför kan inte siffror för vårens kampanj redovisas.

Antal klick till Tystna inte: 2 735

Youtube

Antal nådda personer: 1 304 132

Antal klick till Tystna inte: 5 181

Total visningstid: 360 dygn

Slutsatser från båda kampanjerna

All annonsering genererade totalt närmare 100 000 klick.

Brottsoffermyndigheten ansåg att det var särskilt viktigt att nå kvinnor och unga personer, grupper som myndigheten konstaterat är särskilt utsatta för hot och hat i samhällsdebatten. Resultaten tyder på att Brottsoffermyndigheten lyckats nå de prioriterade målgrupperna. Över 70 procent av annonserna på Googles displaynätverk visades för kvinnor bland de personer som angett kön. Kampanjerna intresserade också många ur den yngsta målgruppen. I den första kampanjen visades annonserna på Facebook och Instagram i högst utsträckning för personer i åldern 18–24 år. I den andra kampanjen klickade flest i ålderskategorin 18–24 år sig vidare till tystnainte.se från annonserna på Googles displaynätverk.

Brottsoffermyndigheten styrde annonseringen på sociala medier och på Googles displaynätverk så att annonserna bara visades för utvalda intresseområden, exempelvis politik, journalistik, sociala nätverk, underhållning, nyheter, vetenskap och samhällsfrågor. På så sätt kunde myndigheten nå ut till enskilda debattörer inom olika områden. Via annonsering på LinkedIn kunde myndigheten även rikta sig direkt till olika yrkesgrupper, bland annat influencers, forskare och frilansande journalister och konstnärer.

De mest framgångsrika sökordsannonserna handlade om att polisanmäla hot och hat samt att det går att få stöd och hjälp. Detta är viktiga utgångspunkter för Tystna inte och därmed mycket positiva resultat.

E-postutskick och nyhetsbrev

Information om webbplatsen Tystna inte spreds via e-postutskick till organisationer som möter målgrupper som utsätts för hot och hat. I det nya uppdraget ville myndigheten nå fler organisationer och kompletterade därför utskicket med nya kontakter. Organisationer som samlar olika minoritetsgrupper bedömdes som prioriterade målgrupper. Myndigheten spred därför bland annat information till etniska föreningar, föreningar som arbetar med funktionsrättsfrågor samt för hbtqi-personers rättigheter. Därutöver riktade myndigheten även e-postutskick till bland annat antirasistiska organisationer och föreningar som arbetar med frågor om mänskliga rättigheter.

Liksom i det tidigare uppdraget skickades även information via e-post till rättsväsendet, branschorganisationer, fackförbund, brottsofferjourer, kvinno- och tjejjourer samt till landets kommuner.

Några organisationer informerade också om Tystna inte i sina nyhetsbrev, bland annat Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det

civila samhället, Demokratin 100 år och LSU – Sveriges ungdomsorganisationer. Demokratin 100 år intervjuade även myndighetens projektledare om Tystna inte och Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället intervjuade myndighetens generaldirektör om bland annat spridningsuppdraget.

Resultat av e-postutskick

Brottsoffermyndigheten gjorde ett e-postutskick i oktober 2020 till drygt 700 e-postadresser. I utskicket informerade myndigheten om tystnainte.se, den engelska översättningen och kommande webbsändning om hot och hat mot personer som deltar i samhällsdebatten. Utöver detta informerade myndigheten även om den engelska versionen av Tystna inte i sitt ordinarie nyhetsbrev som nådde drygt 2 300 prenumeranter.

Föreläsningar

Brottsoffermyndigheten genomförde under uppdragsperioden två egna arrangemang om hot och hat i samhällsdebatten. Därutöver fick myndigheten ett flertal förfrågningar av andra organisationer om att föreläsa om Tystna inte.

Civilsamhällets organisationer var en viktig målgrupp för de föreläsningar som Brottsoffermyndigheten medverkade i och unga personers utsatthet var i särskilt fokus.

På grund av coronapandemin var samtliga arrangemang digitala och det fanns till exempel inte möjlighet till mässdeltagande. Några arrangemang som planerats, bland annat i samarbete med Medieinstitutet Fojo och Sveriges kommuner och regioner, ställdes in med anledning av pandemin.

Brottsoffermyndigheten ställde in en forskarkonferens där det planerade temat var hot och hat mot forskare. På programmet fanns bland annat en föreläsning angående den enkät som Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet planerade att genomföra om hot och hat mot forskare.

Brottsoffermyndighetens arrangemang

Brottsoffermyndigheten arrangerade två webbsändningar om hot och hat i samhällsdebatten under uppdragstiden.

- **23 oktober 2020: Webbsändning om hot och hat**
Föreläsning om Tystna inte samt föreläsningar av Irena Pozar och Ängla Eklund, som båda även medverkar i filmer på Tystna inte. Därutöver presenterade också Brottsofferjouren Sverige sitt projekt Orädd demokrati.
Antal deltagare: 150

- **22–23 februari 2021: Internationella Brottsofferdagen**
Temat för arrangemanget var demokrati med anledning av att svensk demokrati fyller 100 år 2021. Alexandra Pascalidou, författare och programledare, och Måns Svensson, professor i rättssociologi, föreläste om hot och hat i samhällsdebatten. Därutöver presenterade medarbetare från Brottsoffermyndigheten Tystna inte.
Antal deltagare 22 februari 2021: 246
Antal deltagare 23 februari 2021: 148

Brottsoffermyndighetens medverkan i andras arrangemang

Medarbetare på Brottsoffermyndigheten medverkade som föreläsare i följande sammanhang:

- **28 april 2020: Brottskadeersättning med fokus på hot och hat**
Jurist från brottsskadeenheten föreläste.
Arrangör: LSU – Sveriges ungdomsorganisationer
Antal deltagare: 30
- **9 september: Webinarium om det demokratiska samtalet**
Brottsoffermyndighetens generaldirektör medverkade.
Arrangör: Sveriges kommuner och regioner
Antal deltagare: 240
- **23 september: Hat, hot och rättsväsendet**
Panelsamtal med Brottsoffermyndighetens generaldirektör och en representant från Polismyndigheten.
Arrangör: LSU – Sveriges ungdomsorganisationer
Antal deltagare: 875
- **30 september: Frukost med demokratisamtal – Krymper det unga civilsamhällets utrymme?**
Brottsoffermyndighetens kommunikatör föreläste om Tystna inte tillsammans med LSU – Sveriges ungdomsorganisationer.
Arrangör: Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället i föreläsningar (NOD)
Antal deltagare: 39
- **18 november 2020: Det fria ordet – hur skyddar vi det bäst?**
Brottsoffermyndighetens generaldirektör deltog i seminariet.
Arrangör: TU – Medier i Sverige och Medieföretagen
Antal deltagare: 22

- 1 december 2020: MUCF-dagarna 2020 om hat och hot mot civilsamhällets företrädare**
 Brottsoffermyndighetens kommunikatör föreläste tillsammans med bland annat utredaren för kommittén Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet samt representant för LSU – Sveriges ungdomsorganisationer.
 Arrangör: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
 Antal deltagare: 200
- 28 januari 2021: Tystna inte – ett samtal om hot och hat i samhällsdebatten**
 Brottsoffermyndighetens enhetschef för Brottsofferfonden och Kunskapscentrum samt myndighetens kommunikatör föreläste om Tystna inte och deltog i ett panelsamtal.
 Arrangör: Ung Media Sverige
 Antal deltagare: 20

Resultat av föreläsningar

Via föreläsningar och panelsamtal nådde Brottsoffermyndigheten cirka 2 000 personer. I flera fall fanns också möjlighet att ta del av sändningar i efterhand, vilket troligen inneburit att betydligt fler tagit del av information om Tystna inte. Utöver detta planerar myndigheten att genomföra två webbsändningar om hot och hat i samhällsdebatten under april och september 2021.

Den samlade bedömningen är att myndigheten kunnat nå fler personer, fått bättre spridning över hela landet och att fler kontakter för samverkan nåtts tack vare de digitala arrangemangen.

Inlägg på sociala medier

Brottsoffermyndigheten öppnade under den första kampanjperioden sina konton för Tystna inte på Facebook och Instagram för att kunna kommunicera om och marknadsföra webbplatsen. Via dessa konton kunde myndigheten även bemöta de kommentarer som kommit in via annonser.

Myndighetens inlägg i de sociala kanalerna bestod av korta budskap om hot och hat mot deltagare i det demokratiska samtalet, filmer med personer som medverkar på webbplatsen

samt viktiga budskap från tystnainte.se, bland annat om att det finns stöd och hjälp att få. Målgrupperna kunde där reagera på, kommentera och ställa frågor om Tystna inte och det innehåll som myndigheten publicerade.

Kommentarer på Facebook och Instagram

Via annonserna på Facebook och Instagram fick Brottsoffermyndigheten in ett flertal kommentarer. Myndigheten bevakade kontinuerligt sina konton under kampanjperioden och behövde i princip dagligen bemöta kommentarer av olika karaktär samt radera kommentarer som bröt mot de riktlinjer som myndigheten publicerat.

Ett flertal kommentarer var rasistiska och några av dem innebar också påhopp mot de personer som medverkade i kampanjen. I vissa fall skuldbelades de som utsätts för hot och hat och det framfördes också att det stora problemet är att åsikter censureras. Några ifrågasatte i sina kommentarer trovärdigheten bland de yrkesgrupper som representerades i kampanjen, till exempel journalister. Det fanns också ett uttryckt missnöje vad gäller polisens hantering av anmälningar om hot och hat. Brottsoffermyndigheten bemötte på ett så professionellt sätt som möjligt de kommentarer som inte bröt mot riktlinjerna. Det kan konstateras att hanteringen av kommentarer på sociala medier krävde tid och resurser.

Resultat av inlägg på sociala medier

Från att det tidigare uppdraget redovisades ökade antalet följare på Brottsoffermyndighetens Instagramkonto från cirka 125 till 367 följare. Antalet följare på Facebookkontot ökade från 130 till 325 stycken.

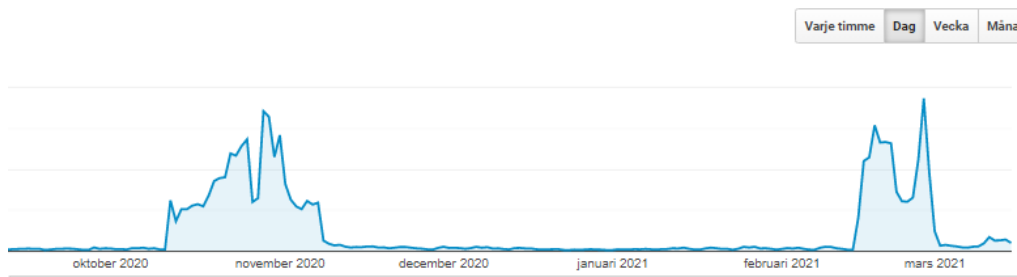
Trycksaker

Myndigheten tog tillsammans med Sveriges kommuner och regioner samt Polismyndigheten inom det tidigare uppdraget fram skriften Anmäl alltid hot, hat och våld – det handlar om demokratin. Brottsoffermyndighetens del i skriften var att informera om brottsskadeersättning och redogöra för vilka möjligheter det finns att få ersättning för en person som har blivit utsatt för hot och hat.

Under den nya uppdragsperioden uppdaterades broschyren. Skriften sprids digitalt och via konferenser.

Besök på webbplatsen

Besöken på webbplatsen tystnainte.se följdes under uppdraget upp genom ett webbanalysverktyg. Verktöget visade att antal besök ökade kraftigt under kampanjperioderna.

Bildtext: Denna graf visar hur antalet besök ökade under oktober och november 2020 samt februari 2021.

Kampanjperiod 1

12 oktober till 8 november 2020: 61 000 besök

Jämförelse med föregående period 14 september till 11 oktober 2020: 1 900 besök

Kampanjperiod 2

15 till 28 februari 2021: 37 000 besök

Jämförelse med föregående period 1–14 februari 2021: 1 000 besök

Totalt antal besök under kampanjperioderna: 98 000 besök

Totalt antal besök under uppdragsperioden, 27 februari 2020 till 31 mars 2021: 116 000 besök

Analys och förslag till fortsatta åtgärder

Brottsoffermyndighetens internt uppsatta mål med spridningsuppdraget var att dubblera antalet besök på Tystna inte under 2020 jämfört med 2019 då webbplatsen publicerades. Målet uppnåddes med råge. Antalet besök fördubblades och mer därtill under 2020 jämfört med 2019. Dessutom syntes en tydlig ökning under det första kvartalet 2021.¹ Totalt bedöms cirka 1,5 miljoner personer ha nåtts i den första kampanjomgången och drygt 1 miljon i den andra. Därutöver nåddes cirka 2 000 personer via föreläsningar. Myndigheten bedömer därmed att uppdraget varit mycket lyckat.

¹ Från lanseringen i maj 2019 till och med december 2019 hade tystnainte.se cirka 20 000 besök. Uppskattningsvis motsvarar detta cirka 30 000 besök under hela 2019. För 2020 ökade antalet besök till drygt 77 000. De tre första månaderna 2021 fick webbplatsen 45 000 besök.

Tyvärr är frågor om hot och hat i samhällsdebatten något som det kommer att finnas fortsatt anledning att sprida information om. Uppdraget kan mot bakgrund av detta ses som en viktig punktinsats. En insats liknande den som nu genomförts skulle behöva göras på motsvarande nivå på årlig basis för att webbplatsen ska bli fortsatt använd av utsatta målgrupper.

Det finns också behov att rikta materialet till än fler målgrupper. Redan inom det tidigare regeringsuppdraget avseende Tystna inte bedömde Brottsoffermyndigheten att förståelsen av vilka som deltar i det demokratiska samtalet behövde breddas. Bland annat pekade myndigheten på forskare och influencers utsatthet. Bilden av många olika deltagare i samhällsdebatten förstärktes ytterligare i arbetet med det aktuella uppdraget där myndigheten sett att fler grupper av särskilt utsatta behöver synliggöras. Det gäller bland andra enskilda debattörer som har låg kännedom om vilket stöd som finns då de inte har en arbetsgivare eller organisation att vända sig till. Denna grupp omfattas inte heller av andra insatser.

Det handlar också om personer som företräder olika organisationer inom civilsamhället, till exempel ungdomsorganisationer. I LSU – Sveriges ungdomsorganisationers rapport Vi sluter oss inåt framkommer att 46 procent av barn- och ungdomsorganisationer har utsatts för hat och hot. 14 procent av organisationerna har avstått från planerad verksamhet, bland annat genom inställd medverkan på Almedalsveckan och Bokmässan och om uteblivna debattinlägg och inlägg på sociala medier.

Brottsoffermyndigheten fick från andra verksamheter och genom omvärldsbevakning bekräftat att en särskild utsatthet drabbar olika minoritetsgrupper. Civil Right Defenders lyfter i rapporten När samhället tystnar hot och hat mot oberoende opinionsbildare i Sveriges civilsamhälle. Rapporten beskriver bland annat hur krävande det kan vara för personer som tillhör minoritetsgrupper att bli utsatta. När hot och hat kopplas till identitet och personlighet jämfört en specifik sakfråga blir det svårt att koppla bort.

De senaste åren har utsatthet för hot och hat bland olika minoritetsgrupper vid flera tillfällen uppmärksammats i media. Ett exempel är det hot och hat som samer tvingats utstå i olika sammanhang, bland annat efter Högsta domstolens dom avseende jakt- och fiskerättigheter för Girjas sameby. Några andra exempel är attacker mot hbtqi-personer och mot personer med olika religiösa bakgrunder.

Brottsoffermyndigheten har genom spridningsinsatserna i digitala kanaler kunnat nå ut till enskilda debattörer och även till minoritetsgrupper. Via e-postutskicken och föreläsningarna har myndigheten även kunnat nå verksamma inom civilsamhällets organisationer. Informationen har i stor utsträckning nått ut till kvinnor och unga personer.

För att i än högre utsträckning nå ut till olika minoritetsgrupper bedömer Brottsoffermyndigheten att det behövs särskilda insatser. Civilsamhällets organisationer spelar en betydelsefull roll för att nå ut till dessa målgrupper. Det är i sammanhanget även viktigt att skapa igenkänning genom att till exempel profiler från olika minoritetsgrupper medverkar. För att nå målgrupperna är det också väsentligt att erbjuda information på det egna språket. Detta skulle i sådana fall kräva att visst nytt material togs fram för en spridningsinsats. Brottsoffermyndigheten skulle med sina erfarenheter från tidigare uppdrag kunna spela en viktig roll i en sådan spridningsinsats.

De som möter personer som utsätts för hot och hat i samhällsdebatten inom till exempel rättsväsendet, socialtjänsten och civilsamhällets organisationer behöver en beredskap för att kunna hjälpa och stödja samtliga deltagare som utsätts för hot och hat i samhällsdebatten. Det behövs också förståelse för vad utsattheten kan innebära, att ta frågor om hot och hat på allvar och att inte försöka skydda genom att uppmuntra utsatta att inte delta i samhällsdebatten. Därutöver behövs en ökad kunskap om olika minoritetsgrupper och vilka konsekvenser hot och hat kan få för dem som deltar i samhällsdebatten. Det är särskilt angeläget att Polismyndigheten erbjuder stöd och hjälp med att polisanmäla.

Från civilsamhället har det även framförts önskemål om riktlinjer för att bättre kunna hantera hot och hat mot företrädare inom ideella organisationer och hjälp med att ta fram rutiner och handlingsplaner när det gäller incidenter mot förtroendevalda och ideellt aktiva. Sådana skulle till exempel kunna utvecklas inom ramen för Myndigheten för civilsamhälles- och ungdomsfrågors, MUCF:s, uppdrag ta fram och samla kunskap om det civila samhällets villkor och utveckling. Även de medel som regeringen har avsatt till MUCF för att fördela bidrag till projekt som ökar kunskapen om konsekvenser eller som stödjer de som utsätts för hot och hat i det offentliga samtalet kan ha fortsatt stor betydelse för att ideella organisationerna ska kunna arbeta med frågan.

Brottsoffermyndigheten har under uppdragsperioden fortsatt samråda med flera organisationer från det första regeringsuppdraget. Även nya kontakter har initierats. Många har visat sin uppskattning för Tystna inte och uttryckt att det är ett användbart material för många olika målgrupper. Under samråden har det också blivit tydligt att det pågår flera insatser för personer som utsätts för hot och hat. Brottsoffermyndigheten anser att det är angeläget att arbetet inte stannar upp, utan fortgår även efter demokratiåret 2021 och att det skapas förutsättningar för en samordning och långsiktighet på området. Myndighetens erfarenheter efter kontakter med andra organisationer är att det i första hand inte behövs medel för nyutveckling. Fokus för fortsatt finansiering inom området bör istället vara på att förvalta, utveckla och sprida den kompetens och

det material som tagits fram inom olika uppdrag inom området. Det fortsatta arbetet behöver också samordnas mellan olika myndigheter och organisationer, vilket i ett första steg kan ske i form av en samverkansgrupp.

De åtgärder som har vidtagits och de insatser som har genomförts utifrån både handlingsplanen Till det fria ordets försvar och regeringens satsning Demokratin 100 år behöver följas upp. På så sätt blir det möjligt att bedöma vilka insatser och aktiviteter som bör användas vidare och eventuellt utvecklas efter 2021.

Brottsoffermyndigheten anser att det också skulle behövas en uppföljning av vad insatserna konkret har inneburit när det gäller personer som har utsatts för brott, om fler utsatta har sökt stöd hos myndigheter och brottsofferstödjande organisationer samt om det gjorts fler anmälningar till polisen avseende denna typ av brottutsatthet. Sedan den 1 januari 2020 finns en särskild straffskärpningsgrund för brott som begås mot en person på grund av att han eller hon eller någon närstående innehaft ett uppdrag som förtroendevald i stat, kommun, landsting, Sametinget eller Europaparlamentet. Även användningen av denna möjlighet till straffskärpning behöver följas upp framöver, förslagsvis av Brottsförebyggande rådet. Brottsoffermyndigheten välkomnar att det straffrättsliga skyddet nu också ses över för andra personer som utövar sin yttrandefrihet inom utredningen Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor.

I oktober 2020 lämnade kommittén Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet sitt betänkande Det demokratiska samtalet i en digital tid. Så stärker vi motståndskraften mot desinformation, propaganda och näthat (SOU 2020:56).

Kommittén konstaterade bland annat att förekomsten av hot och hat har tilltagit över tid och att det delvis har en förklaring i den ökade användningen av sociala medier. Kommittén bekräftade att det är många olika målgrupper som är föremål för hot och hat och redogjorde för att näthat bland annat drabbar politiskt förtroendevalda, journalister, opinionsbildare, forskare och företrädare för det civila samhället. Som särskilt utsatta beskrevs personer som uttalar sig i frågor som jämställdhet, diskriminering, klimat, migration och rasism. Vidare är kvinnor mer utsatta för näthat än män och även barn och unga drabbas i hög grad. En av kommitténs slutsatser var att det omfattande och normaliserade näthatet kan påverka vilka som engagerar sig i den allmänna debatten och politiken. Rädslan för att utsättas för näthat kan både leda till att enskilda undviker att debattera vissa frågor och att de som bevittnar andra personers utsatthet avskräcks från att själva delta i den offentliga debatten. Detta utgör enligt kommittén ett hot mot demokratins funktionssätt i Sverige.

Brottsoffermyndigheten undersöker inom ett annat regeringsuppdrag frågan om hur näthatet påverkar allmänheten och det demokratiska deltagandet. I uppdraget ska myndigheten redogöra för hur en informationsinsats kan förebygga och motverka förekomsten av näthat samt bidra till att stödja dem som riskerar att drabbas av näthat. Det uppdraget kommer att slutredovisas den 30 april i år.